

РОЗДІЛ 4 РОМАНСЬКІ МОВИ

УДК 81'373'276.6COVID

DOI <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2022.22.1.24>

СЕМАНТИЧНЕ ДЕКОДУВАННЯ ВАРІАЦІЇ ЛЕКСЕМИ COVID

SEMANTIC DECODING OF COVID LEXEME'S VARIATIONS

Наместюк С.В.,*orcid.org/0000-0001-5572-0046**кандидат філологічних наук,**доцент кафедри іноземних мов**Буковинського державного медичного університету***Гарвасюк О.В.,***orcid.org/0000-0002-1936-2015**кандидат медичних наук,**доцент кафедри патологічної анатомії**Буковинського державного медичного університету***Томашевська А.Ю.***orcid.org/0000-0003-3574-4945**кандидат педагогічних наук,**доцент кафедри іноземних мов**Буковинського державного медичного університету*

Пандемія Covid-19 в 2020-2021 роках, кардинально змістила аксіологію лінгвістичного феномену даної лексеми. Під час локдауну населення активно обмінювалося повідомленнями та емоджі, в яких найчисельнішою була лексема Covid. Актуальність статті – семантичне декодування варіації лексеми Covid як лінгвістичного феномена, також аналіз тенденцій кризової комунікації на підставі якої можна описати ситуацію загальної картини світу. Метою роботи є вивчення аксіології лінгвістичного феномена розвитку вербальних засобів франкомовних громадян в соціальній мережі фейсбук, що описують пандемію, також фокусування уваги не тільки на формальних лінгвістичних ознаках соціального тексту, а й на зовнішніх екстралінгвістичних факторах його породження, що дозволило б вивчити широкий комунікативний фон тексту, який видається особливо важливим для дослідження соціально значущих подій, які зачіпають як окремі країни, так і глобальний світ в цілому. Впровадження критичного дискурс-аналізу текстів (постів), дозволило зробити висновки щодо мовної компетенції користувачів соціальної мережі і тих тенденцій в розвитку французької літературної мови, які спостерігаються в даний період. Для досягнення цієї мети був застосований критичний дискурс-аналіз лексеми Covid і супутніх їй лінгвістичних новоутворень на підставі вибірки з 1000 постів (дискурсів) франкомовних громадян за травень-червень 2021 року. Саме бачення простих користувачів ситуації, що склалася не тільки описує і поширює актуальну інформацію під час кризи, а й є потужним інструментом для трансформації мови. В якості основного методу дослідження в даній статті виступає дискурс-аналіз, що спирається на принцип функціоналізму. Це дозволило систематизувати і прокоментувати результати вибірки і зробити наступні висновки: лексема Covid реалізується в постах не тільки з фактичним назвою вірусу. Дана лексема стала продуктивною ґрунтом для деривації в різні лінгвістичні новоутворення: субстантивні словосполучення, абрєвіації, неологізми, антропоморфні метафори, прийменники. Семантичні варіації лексеми Covid наділені чоловічим родом. Застосування результатів дослідження в міжнародній практиці дасть можливість лінгвістам інтерпретувати лінгвістичні новоутворення виникли в результаті пандемії і зрозуміти в цілому аксіологічні показники носіїв мови.

Ключові слова: декодування, Covid, лінгвістична варіація, денотативний контент.

The Covid-19 pandemic has radically changed the axiology of the linguistic phenomenon of its vocabulary. On the eve of the lockdown, the population was actively using messages, emojis, in which the most commonly used was the lexeme. The relevance of the article is the semantic decoding of variations of Covid lexeme as a linguistic phenomenon, as well as an analysis of the crisis communication trends on the basis of which it is possible to describe the situation of the global picture of the world. The aim of the work is to study the axiology of the linguistic phenomenon of the development of verbal means of French-speaking citizens on the social network Facebook describing the pandemic, which seems particularly important for the study of socially significant events that affect both individual countries and the global world as a whole. The introduction of critical discourse analysis of texts (posts) allowed us to draw conclusions about the language competence of social network users and the trends in the development of the French literary language that are observed in this period. To achieve this goal, a critical discourse analysis of the Covid linguistic innovations was used based on a sample

of 1,000 posts (discourses) of French-speaking citizens in May-June 2021. The very vision of ordinary users of the current situation not only describes and disseminates relevant information during the crisis, but is also a powerful tool for language transformation. The main research method in this article is the discourse analysis based on the principle of functionalism. This allowed us to systematize and comment on the results of the sample and draw the following conclusions: the lexeme Covid is implemented in posts not only with the actual name of the virus. This lexeme has become a productive ground for derivation into various linguistic variations: noun phrases, abbreviations, neologisms, anthropomorphic metaphors, prepositions. The semantic variations of the Covid lexeme are endowed with the masculine gender. The application of research results in international practice will allow linguists to interpret linguistic variations arising from the pandemic and to understand in general the axiological parameters of native speakers.

Key words: decoding, Covid, linguistic variation, denotative content.

Постановка проблеми. Криза, що виникла в галузі охорони здоров'я у 2020 році через пандемію (Covid-19), раптово і надовго вплинула на міжнародну спільноту. В умовах локдауну, швидко стало зрозумілим, що епідемія і ситуація, яка склалася викликали значну кількість офіційних виступів, запитань і критики з боку населення, які швидко відгукнулися в соціальних мережах. Люди ділилися інформацією і висловлювали свою думку через соціальні мережі, такі як Фейсбук, Твіттер, Інстаграм [1, 3]. Останні дослідження показали, що пандемія значно підвищила рівень тривожності громадян [4, 9]. Ця думка поширилося і в соціальних мережах. Після того як ВООЗ оголосило Covid-19 пандемією глобального масштабу соціальні мережі, які відігравали вирішальну роль до спалаху вірусу продовжують грати її в міру поширення вірусу по всьому світу. Після того, як Китай прийняв суворі карантинні заходи в якості втручання (наприклад, закриття міст, закриття шкіл і використання самоізоляції), китайські платформи соціальних мереж (наприклад, Weibo, WeChat, Toutiao) стали рятувним колом майже для всіх ізольованих людей, які перебували на ізоляції більше 30 днів і поклалися на ці канали для отримання інформації, обміну думками, спілкування і замовлення їжі [14, 24].

Використання соціальних мереж в якості вектору думок і інструментів діалогу також дещо збільшилася через тривалий локдаун [12] і загальну кризу, оскільки соціальні мережі – це інструмент швидкої і прямої комунікації [18]. Вибірка лексеми Covid-19 кризової комунікації 2020 року – кращий інструмент для ситуативної репрезентації.

Наукова новизна цієї роботи визначається тим, що в статті вперше проведена інтерпретація комунікативно-прагматичного потенціалу прийомів мовного впливу при відображенні пандемії в соціальних мережах. Поряд з змістовно-фактальною інформацією у фейсбуці щоразу актуалізується аксіологічна оцінка повідомлень. Тому в процесі вивчення персуазивного інтернет-дискурсу є релевантним розгляд комунікативних стратегій презентації зображуваного денотативного контенту.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Мова як динамічне поняття цілком відображає стан суспільства [2, 5]. Екстралінгвістичні фактори піддають його значним модифікаціям, породжуючи шари нових слів і виразів, а також мова зазнає трансформацій в застосуванні колись виключно соціологічних, психологічних і медичних термінів: локдаун, інкубаційний період, інфікування і т.д. Таким чином, словниковий запас значно розширюється адже мова – це біологічне, міжособистісне і соціальне явище [13]. Ситуативність в першу чергу генерує неологізми заповнюючи потреби комунікації. Такий розвиток мови з'явився в ході пандемічних подій в офіційному дискурсі, відображаючи життєвий досвід в людства умовах ізоляції [22, 24]. Пандемія привела до скасування звичайних соціальних заходів (робота, конференції, школи, дебати) і всі соціальні взаємодії переходять в онлайн. Активізується користування соціальними мережами і розмови про Covid-19 стають основною темою комунікації. Такі платформи, як Фейсбук стають вузловим елементом технологічної та соціальної інфраструктури, даючи нам шанс залишатися на зв'язку навіть вчасно локдауну [2, 10]. Для мови соціальних мереж властива відносна лінійність. Мовознавці помічають такі тенденції в інтернет-дискурсі: загострення особистісної основи, стилістичну динаміку, експресивність і тенденцію до неологізації мови [7].

Найбільш продуктивним лінгвістичним явищем в цьому ракурсі – це поява неологізмів. Ламсал Л. трактує неологізм як модифіковану лінгвістичну категорію. Неологізми в основному є результатом відкриттів. Саме нововведення у всіх сферах стимулюють появу нових лексичних одиниць [20]. За словами [6, 11, 22], розвиток нового словника в першу чергу пов'язано з геополітичними та соціальними процесами, особливо негативними. Кожен раз, коли трапляється криза, відбувається приріст нових термінів. Це нормальний процес самовираження соціуму [23]. Автор підкреслює важливість частого узусу нових лексем. Для лексикографії це означає, що неологізми в такому випадку будуть домінувати

в глобальному дискурсі, навіть опускаючи більшість інших виразів [13]. Медична термінологія, пов'язана з Covid-19, використовується щодня і за рік стала домінувати в глобальному дискурсі [21].

Постановка завдання. Розробити методологічну базу, яка фокусується на дискурс-аналізі, що базується на принципі функціоналізму. У цьому дослідженні дотримуємося принципів широкого значення дискурс-аналізу як основної сфери дослідження мовної комунікації з огляду на його форми, функції і ситуативну, соціально-культурну обумовленість [12]. В даному контексті солідаризуємось з думкою закордонних колег [15, 16, 21] про безсумнівну соціальну роль соціальних мереж, які виробляють колективне судження, що визначають ціннісні орієнтири, які впливають на нинішню культуру спілкування.

Основною рисою дискурсу є мовна маніпуляція як прихований вплив на реципієнта, модифікація емоційно-психологічного фону і аксіологічних аспектів в цілому [19]. Одиницями аналізу можуть виступати як учасники спілкування, так і контекст і манера спілкування, змістовна, прагматична і емоційна складові. Комунікація соціальних мереж характеризується очевидною і в той же час прихованою оцінкою актуальних подій, використовуючи при цьому певну системність комунікативних стратегій і тактик. Їх застосування дає можливість реалізовувати варіативні тлумачення реальності в заданій реципієнтом оціночній тональності, часто при цьому справжня інформативність спотворена. Мовні стратегії як характерні способи мовної поведінки втілюються в життя під певним «глобальним контролем» [23]. Користувачі соціальних мереж швидко реагують на актуальні, соціально значимі події, особливо кризові. Головною характерною особливістю текстів соціальних мереж є блоковий синтаксис, що відображає різні форми чергування стандарту та експресії [16]. Така лінгвістична конструкція дозволяє багаторазово і вичерпно висвітлити соціально важливі події, в нашому випадку пандемію Covid-19, часто засновані на емоції страху. Персуазивна спрямованість дискурсу соціальних мереж має аксіологічну специфіку пов'язану з біфуркаційною ситуативністю [17]. Це дозволяє потенційно описати одні і ті ж когнітивно-дискурсивні події за допомогою різних мовних висловлювань на різних регістрах. Таким чином, поряд з змістовно-фактуальною інформацією в соціальних мережах основна роль належить аксіологічній складовій [17]. У ракурсі критичного аналізу дискурсу видається актуальним аналіз комунікативних стратегій презентації описуваного денотативного змісту.

Виклад основного матеріалу. Матеріалом дослідження послужила вибірка з 1000 лексем франкомовного населення за березень-квітень 2020. Для аналізу такого соціального контенту застосований дискурсивний підхід аналізу корпусу щодо лексеми Covid-19. Розглядаються лексичні новоутворення, що виникли в результаті кризи та ізоляції. Це дослідження пропонує семантичний підхід аналізу кризових лексем які підкреслюють стурбованість громадян, які в силу обставин зосередили увагу на спілкуванні і на образі пандемії. Проаналізовано формальні лінгвістичні аспекти, що дозволяють описати аксіологію кризової ситуації, пов'язаної з Covid-19, і впливає з неї лексичну креативність.

Грунтуючись на вибірці лексем з франкомовного контенту платформи Фейсбук і на дискурс-аналізі отриманого матеріалу відзначаємо лінгвістичні деформації в умовах пандемії Covid-19 за допомогою таких прийомів як: використання аббревіацій і субстантивно-субстантивних словосполучень, словосполучення, побудовані на причинно-наслідкових зв'язках, вживання присвійного відмінка, словосполучення з негативним семантичним навантаженням, використання прикметників, антропоморфних метафор, активне формування неологізмів.

Висновки. Під час кризи Covid-19 соціальні мережі піддавалися осуду в міру поширення паніки серед населення. Результати вибірки в період кризи дозволили нам створити лексичний ресурс виразів, що відносяться до страху. Слід зазначити, що лексеми, дотичних до страху (по відношенню до пандемії, смертності, самоізоляції, втрати роботи, депресивних станів) набагато менше, ніж лінгвістичних новоутворень з позитивною конотацією. Відповідно, аксіологія світової пандемії не піддалася негативному настрою людства, а навпаки, мотивувала до моральної згуртованості та оптимізму. Перспективи на майбутнє: провести порівняльне дослідження результатів дослідження з результатами англійськомовних користувачів Твіттером, щоб зробити огляд аксіологічних тенденцій англійськомовного населення як відповідь на кризу пандемії.

Практична цінність роботи зумовлюється потенціалами її подальшого розвитку в бік корпусної лінгвістики на вітчизняному оціночному матеріалі. Обраний метод лінгвістичного аналізу дозволив проаналізувати лексему Covid-19 в дискурсі франкомовного контенту і його додаткових конотацій. Це допоможе сформулювати інформаційну картину світу, яка відобразить національно-культурні особливості світогляду і системи ціннісних відносин Франції.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Aggarwal, J., Rabinovich, E., & Stevenson, S. (2020). Exploration of gender differences in COVID-19 discourse on reddit. *arXiv preprint arXiv:2008.05713*.
2. Asif, M., Zhiyong, D., Iram, A., & Nisar, M. (2020). *Linguistic analysis of neologism related to coronavirus (COVID-19)*.
3. Batur Sir, G. D. (2021). Pain Treatment Evaluation in COVID-19 Patients with Hesitant Fuzzy Linguistic Multicriteria Decision-Making. *Journal of Healthcare Engineering, 2021*.
4. Borden, J., & Zhang, X. A. (2019). Linguistic crisis prediction: An integration of the linguistic category model in crisis communication. *Journal of Language and Social Psychology, 38*(5-6), 650-679.
5. Brusadelli, E., Ferrari, L., Benetti, M., Bruzzese, S., Tonelli, G. M., & Gullo, S. (2020). Online Supportive Group as social intervention to face COVID lockdown. A qualitative study on psychotherapists, psychology trainees and students, and community people. *Research in Psychotherapy: Psychopathology, Process, and Outcome, 23*(3).
6. Campos-Castillo, C., & Laestadius, L. I. (2020). Racial and ethnic digital divides in posting COVID-19 content on social media among US adults: secondary survey analysis. *Journal of medical Internet research, 22*(7), e20472.
7. Cougnon, L. A., & de Viron, L. (2020). Covid-19 et communication de crise. Focus linguistique sur les tweets francophones de Belgique.
8. Gbashi, S., Adebo, O. A., Doorsamy, W., & Njobeh, P. B. (2021). Systematic Delineation of Media Polarity on COVID-19 Vaccines in Africa: Computational Linguistic Modeling Study. *JMIR medical informatics, 9*(3), e22916.
9. Grida, M., Mohamed, R., & Zaied, A. N. H. (2020). Evaluate the impact of COVID-19 prevention policies on supply chain aspects under uncertainty. *Transportation Research Interdisciplinary Perspectives, 100240*.
10. Guerrero, Lilián. "When-clauses and temporal meanings across languages" *Folia Linguistica*, vol. 55, no. 1, 2021, pp. 35-74. <https://doi.org/10.1515/flin-2020-2070>
11. Güler, O., & Haseki, M. İ. (2021). Positive Psychological Impacts of Cooking During the COVID-19 Lockdown Period: A Qualitative Study. *Frontiers in Psychology, 12*, 829.
12. Hopkyns, S., & van den Hoven, M. (2021). Linguistic diversity and inclusion in Abu Dhabi's linguistic landscape during the COVID-19 period. *Multilingua*.
13. Horbach, S. P. (2021). No time for that now! Qualitative changes in manuscript peer review during the Covid-19 pandemic. *Research Evaluation*.
14. Hoste, V., Van Hee, C., & Poels, K. (2016). Towards a framework for the automatic detection of crisis emotions on social media: a corpus analysis of the tweets posted after the crash of germanwings flight 9525. In *HUSO* (pp. 29-32).
15. Ibrahim, E. R., Kadhim, S. A. H., Mayuuf, H. H., & Haleem, H. A. (2020). A Sociolinguistic Approach to Linguistic Changes since the COVID-19 Pandemic Outbreak. *Multicultural Education, 6*(4).
16. Katermina, V., & Yachenko, E. (2020). Axiology of COVID-19 as a linguistic phenomenon in English mass media discourse. *Advances in Journalism and Communication, 8*(02), 59.
17. Khalfan, M., Batool, H., & Shehzad, W. (2020). Covid-19 Neologisms and their Social Use: An Analysis from the Perspective of Linguistic Relativism. *Linguistics and Literature Review, 6*(2), 117-129.
18. Kwan, J. S. L., & Lim, K. H. (2021, April). TweetCOVID: A System for Analyzing Public Sentiments and Discussions about COVID-19 via Twitter Activities. In *26th International Conference on Intelligent User Interfaces* (pp. 58-60).
19. Ladner, J., & Giard, J. (2020). La pandémie COVID-19: une opportunité pour développer la formation en Santé Mondiale.
20. Lamsal, R. (2021). Design and analysis of a large-scale COVID-19 tweets dataset. *Applied Intelligence, 51*(5), 2790-2804.
21. Lorca, L. A., Torres-Castro, R., Ribeiro, I. L., Benavente, P., Pizarro, M., San Cristobal, B., ... & Mamani, A. (2021). Linguistic Validation and Cross-Cultural Adaptation of the Post-COVID-19 Functional Status Scale for the Chilean Population. *American journal of physical medicine & rehabilitation, 100*(4), 313-320.
22. Lupyán, G., & Dale, R. (2016). Why are there different languages? The role of adaptation in linguistic diversity. *Trends in cognitive sciences, 20*(9), 649-660.
23. Marshall, S. (2021). Navigating COVID-19 linguistic landscapes in Vancouver's North Shore: official signs, grassroots literacy artefacts, monolingualism, and discursive convergence. *International Journal of Multilingualism, 1-25*.
24. Mavrou, I., & Dewaele, J. M. (2020). Emotionality and pleasantness of mixed-emotion stimuli: The role of language, modality, and emotional intelligence. *International Journal of Applied Linguistics, 30*(2), 313-328.